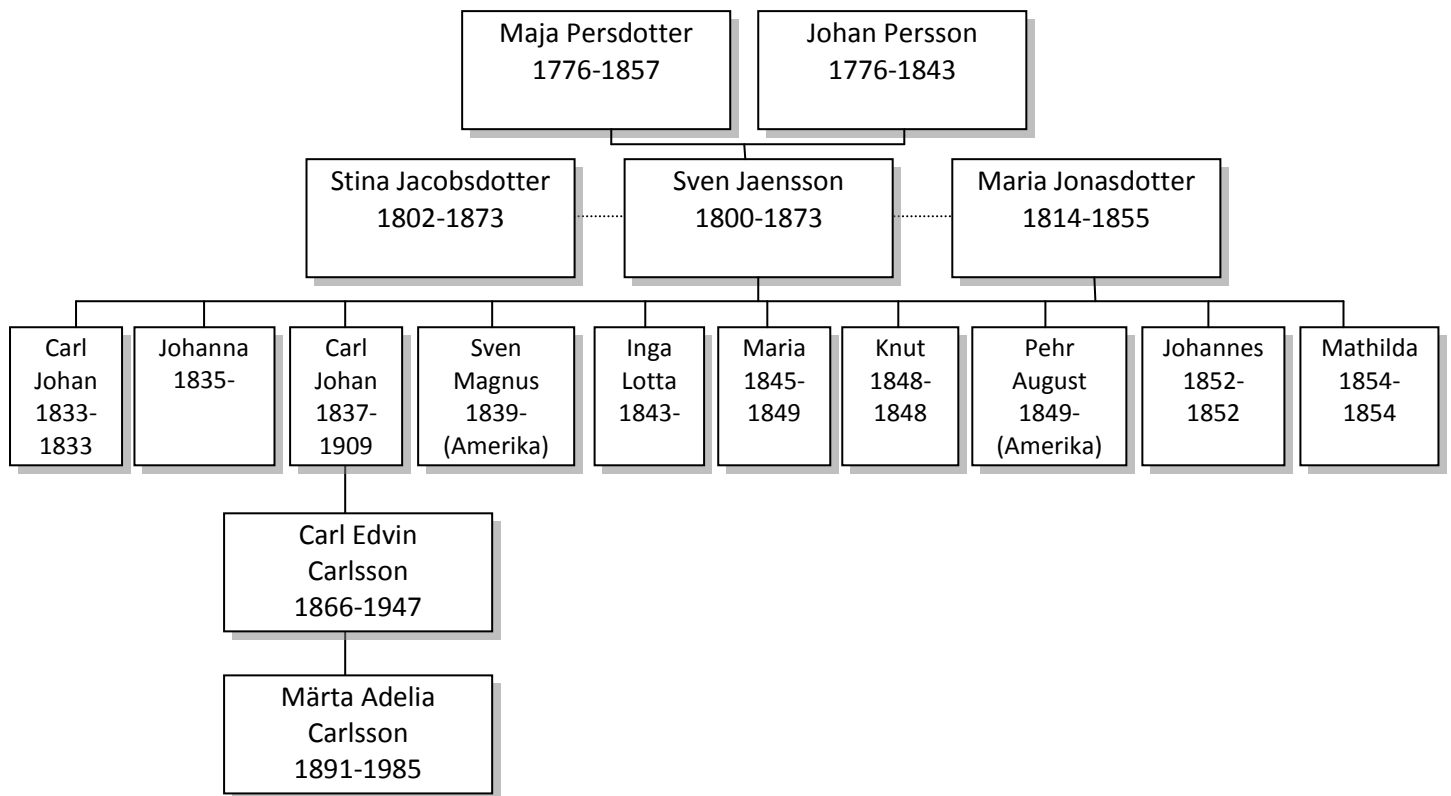

Sven Jaensson 1800-05-12 – 1873-12-29

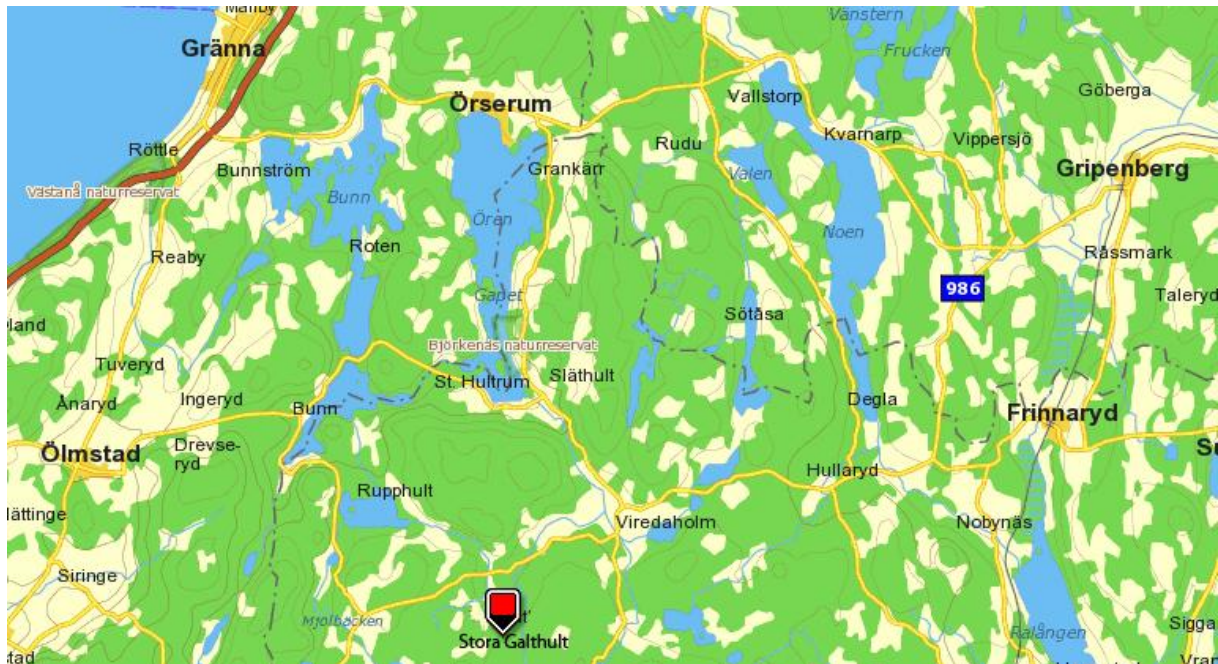

Maj. 12 Loddub Johan Jettensons og hustru
 Maja Persdotters Wärm i Sone Guld
 guld og dög tub d. 12. Majem. Peltudub
 Jettes. Comm. nisten Svingberg i
 Adonduu Johan Jensen i Sone Guld
 d. 12. Majem. Jettes Magnusson i
 hustru Maja Andersdotters i Sone
 Guld guld p. 12. Majem. Eva Jon. dotter i Sone.
 Mod. v. d. d. 12. Majem.

Sven.

Svens födelse den 12 maj år 1800, ur Hauridas dopbok.

Sven Jaensson föddes 5/12 1800 i Stora Galthult, Haurida socken, av föräldrarna Johan Persson och Maija Persdotter, båda 24 år. Dopet förrättades av komminister Ljungberg. Dopvittnen var ”bonden Johan Tennfors i Stora Galthult, drängen Petter Månsson i Åsen, hustru Maija Andersdotter i Stora Galthult, pigan Eva Jonsdotter i Åsen”. I husförhörböckerna går det inte att tyda vad fadern Johan hade för ställning på gården, troligen var han dräng eller möjligen statdräng, dvs. att familjen tog hand om ett torp med mark ungefär som en torpare men fick lön istället för att få det torpet gav. Det fanns torpare knutna till gården, men där finns det noga antecknat att de är just torpare.

Sven har en storebror, Petter, född 27/1 1798 och fler barn kommer. 1813 ser familjen ut så här:

Johan Persson	37 år
Maija Persdotter	37 år
Petter	15 år
Sven	13 år
Johannes	10 år
Stina	5 år
Lovisa	0 år

De hade även en dotter född 1805 som hette Lovisa, men hon dog av okänd anledning. I 1814 års husförhör finns det i marginalen antecknat ”1/4” framför Johan Perssons namn, detta var ett vanligt sätt att märka ut hur stor skatt gården skulle betala. Detta tyder på att Johan nu inte kan ha varit dräng, han var bonde. Det finns också anteckningar från någon gång mellan 1814 – 1816 om att fadern Johan och sönerna Petter och Sven skulle vara ofärdiga. Det hindrar dock inte Petter att 1816, 18 år gammal, lämna gården och flytta till Gränna. Troligen var detta ett sätt att slippa krig, Karl XIV hade många krig på gång vid den här tiden, mot både Frankrike, Danmark och Norge. 1817 får Johan och Maija sitt sjunde barn (varav 6 var i livet), Catharina Charlotta.

På 1820-talet börjar barnen flytta ut. Johannes flyttar 1822 till Stockholm, Petter kommer hem från sin tillfälliga vistelse i Gränna och flyttar 1824 även han till Stockholm. Sven, som fortfarande har stämpeln ”ofärdig” i husförhörprotokollet, flyttar 1820 till Ölmstad. Kvar blir Johan och Maija med 3 döttrar.

Sven flyttar till Ölmstad där han tjänar som dräng i 2 år, flyttar sedan vidare till Rafvelsmark, Westanå, 6te sexmansroten, Gränna landsförsamling ca 2 km söder om Gränna för att 1824 flytta hem till gården i Stora Galthult igen. När Sven flyttar in flyttar hans äldsta syster, Stina 16 år, till Frostorp. 1830 kommer även hans båda bröder Johannes och Petter hemflyttande från Stockholm. Nu finns inte längre några anteckningar om att någon i familjen skulle vara ofärdig.

I början av 1830-talet börjar de hemvändande ungdomarna flytta ut igen. 1831 flyttar Petter, som nu hunnit bli 33 år, till Västra Stora Björkremas mellangård, Sven, 31 år, flyttar till Uppsala (i Haurida socken) och 1832 flyttar även Svens lillasyster Lovisa, 19 år, till gården Gunnarp i Gränna landsförsamling. Sven blir kvar som dräng på Uppsala till 4/4 1832 då han åter flyttar mot Gränna. Han flyttar till gården Gunnarp, 4e sexmansroten, Höviks rote, Gränna landsförsamling. Sven är nu 32 år och ska leva resten av sitt liv här. Orsaken till flytten är uppenbarligen att gifta sig med äldsta dottern Maria på gården Gunnarp, det normala var att drängar och pigor på den tiden började och slutade sin anställning i oktober eller november, Sven flyttade till gården i april.

Äldsta dottern Maria på Gunnarp hade tjänat som piga på Kaxtorp då hon fått besked om att hennes far, skattebonden Jonas Andersson på Gunnarp, plötsligt dött vid 53 års ålder av "håll och slag" 30/11 1828, hon flyttar då hem 1829 för att hjälpa till. På gården finns 1929:

Änkan Sara Månsdotter	41 år
Dotter Maria	15 år
Dotter Ingrid	9 år
Drängen Jonas Håkansson	36 år (flyttar 1829)

Gården Gunnarps läge.

I ett hus tillhörande Gunnarp bor en annan familj bestående av:

Måns Jonasson	25 år
Brita Månsdotter	29 år
Dotter Anna Maria	5 år
Dotter Brita Stina	2 år
Dotter Johanna	0 år

Det råder ingen tvekan om att gården, som tidvis har haft 4-5 drängar och pigor anställda samtidigt, nu lider av bristen på manlig arbetskraft. Det behövs en erfaren, stark man på gården. Tillsvidare styr änkan Sara Månsdotter över Gunnarp, en rad drängar och pigor anställs för att klara av det praktiska. Så, den 4/4 1832, flyttar Sven Jaensson in på gården. Han placeras redan från början bland familjemedlemmarna i husförhörlängden vilket också tyder på att han flyttat dit för att gifta sig och ta över driften av gården. 2½ månad senare, den 19/6 1832, gifter sig den 32 årige Sven med den 18 åriga Maria och tar därmed över som husbonde. Svärmodern änkan Sara Månsdotter står dock kvar som ägare.

Gunnarp är ett mellanstort jordbruk med, vid den här tiden, 2 hushåll. Det finns dessutom en undantagsstuga och diverse uthus. Det var inte långt till vatten då den låg mellan 2 stora sjöar, Bunn och Ören. Bild över sjön Bunn strax söder om Gunnarp, ca år 1900.

I oktober 1832 kommer Svens lillasyster Lovisa och tjänar som piga på gården, hon stannar i 2 år innan hon flyttar vidare till Anneberg. Lovisa får innan hon flyttar vara dopvittne tillsammans med bl.a. Sven och Lovisas bror Johannes till Sven och Marias förstfödde, sonen Carl Johan, som föds 21/4 1833. Tyvärr blir inte Carl Johan så gammal, den 6/5 1833 dör han bara 1½ månad gammal "af hjertsprång" enligt dödsboken. Maria blir dock snart med barn igen, 14/3 1835 föds dottern Johanna, 13/6 1837 får de en son som får överta den döde sonens namn, Carl Johan och 11/10 1839 föds Sven Magnus. I slutet av 1839 beboddes gården av:

Huvudhus

Husbonde Sven Jaensson	39 år
Husfru Maria Jonasdatter	25 år
Dotter Johanna	4 år
Son Carl Johan	2 år
Son Sven Magnus	0 år

Undantag

Änkan Sara Månsdotter	51 år
-----------------------	-------

Tjänstefolk

Drängen Fredrik Jansson	21 år
Pigan Sara Andersdotter	20 år
Drängen Lars Johan Jansson	21 år
Pigan Kristin Jonasdatter	32 år

1840 gifter Svens svärmor om sig med den 58 årige Jonas Jonasson, dräng från Mörstorp. De fortsätter dock att bo för sig själva och verkar inte ha ambitioner att själva driva gården. Det äldre paret står däremot kvar som ägare medan Sven står som husbonde.

13/4 1841 händer något vid gården som det säkert pratades mycket om. I dödsboken hittar man följande:

Torparen Johannes Persson i Lövkullen å Torstorps hult, 64 år, genom olyckshändelse på det sätt att han under ridning på Häradsvägen nära Gunnarp fallit av hästen och slagit huvudet mot en sten i väggkanten, varav hjärnan krossades så att han genast dog. Efter undersökning intygades av länsman Hård att fallet skett fullkomligt av våda och att mannen ej omkommit av egen eller andras handaverkan.

11/1 1843 kommer nästa barn, Inga Lotta, och 25/7 1845 föds Maria. Av någon anledning minskar antalet tjänstefolk under ett par år, 1845 har de bara en piga kvar, men 1846 vänder det och det är åter 2 drängar och 2 pigor på gården. 31/1 1846 dör Svens nye svärfar Jonas Jonasson 64 år gammal. I dödsboken står han som hemmansägare, men efter hans död finns 2 ägare i protokollen, änkan Sara Månsdotter och Sven Jaensson.

I det andra bohaget tillhörande Gunnarp bodde vid den här tiden Johannes Månsson, 29 år, Stina Jonsdotter 31 år och deras nyfödde dotter Anna Stina. Johannes tituleras nu som ensam ägare av detta tillhus till gården Gunnarp.

I slutet av 1840-talet är det tätt mellan dop och begravningar, 30/6 1848 föds sonen Knut, han blir bara 3 månader gammal och dör den 1/10 samma år "kvävd i sängen". Exakt 1 år senare, 1/10 1849 föds sonen Peter (Pehr) August, och bara några veckor efter dopet, den 27/11 1849 dör dottern Maria 4 år gammal. Sven och Maria har nu fått 8 barn varav 5 ännu lever. Drängar och pigor var det gott om på gården i slutet av 1840-talet, av många olika sorter. 1847 fick drängen Peter Petersson anmärkningen "47. Pligta för fylleri vid marknad" och drängen Peter Andersson fick anteckningarna "straffad för stöld, se attest", "återfått sin gamla attest med påskrift". Det fanns också en piga vid namn Brita Jonasdotter som under tiden 1847 till 1851 var piga på gården trots att hon benämndes som "fattighjon". Det var en benämning som annars bara användes när man inte kunde försörja sig själv. Hon flyttar till slut till fattigstugan, 45 år gammal.

I början av 1850-talet får de 2 barn till som inte blir så gamla, 10/12 1852 föds Johannes, han dör redan 29/12 samma år. 23/6 1854 föds Mathilda, hon dör 12/10 3½ månad senare.

I mitten av 1850-talet drabbar rödsoten gården. 5/1 1855 avlider Svens hustru Maria Jonasdotter bara 41 år gammal av rödsot (Rödsot är ett äldre namn för dysenteri, en akut tarminflammation som kan orsakas av bakterier eller amöbor som oftast kommer in i matspjälkningskanalen genom att man äter infekterad mat). Av de 10 barn hon fött fanns då 5 kvar i livet, Johanna, 20 år, Carl Johan, 18 år, Sven Magnus, 16 år, Inga Lotta, 12 år och Pehr August, 6 år. Sven sörjde dock inte så länge över sin döda hustru, änkan Stina Jacobsdotter från Svens hemtrakter Haurida flyttar till gården, först som piga 1856 men redan den 13/7 1856 gifter de sig. Kort därefter, 2/10 1857 dör även hans svärmor och ägare av gården, Sara Månsdotter 69 år gammal av rödsot. Även drängen Anders Jonasson, 24 år, dör det året av samma åkomma. 1855 flyttar även familjen som bodde i det andra boningshuset från gården, ingen annan flyttar in. Detta tyder på att Sven nu är ensam ägare till hela gården Gunnarp, som från och med husförhöret 1855 heter Gundarp.

Gården verkar vara ganska välmående under den här tiden, barnen är stora nog att arbeta och det finns varken småbarn eller gamla att ta hand om. Under några år finns inget tjänstefolk på gården. 1860 ser familjen ut så här:

Huvudhus

Husbonde Sven Jaensson	60 år
Husfru Stina Jacobsdotter	58 år
Dotter Johanna	25 år
Son Carl Johan	23 år
Son Sven Magnus	21 år
Dotter Inga Lotta	17 år
Son Pehr	11 år

I mitten av 1860-talet sker stora förändringar. 22/2 1863 tas lysning ut för Svens dotter Johanna, 22 år. Den 26/5 samma år flyttar hon till Rubban i Säby socken där hon gifter sig med hemmansägare Carl August Andersson. Sven Magnus, 24 år, följer med till Säby där han tjänar som dräng i 2 år innan han 1865 flyttar hem till Gundarp igen. 1865 flyttar även Inga Lotta, 22 år, till närbelägna gården Ahlviken där hon tar tjänst som piga. 9/9 1863 tar sonen Carl Johan, 26 år, ut lysning. Han gifter sig med den 5 år yngre Maria Charlotta Johannesdotter från Solberga, Linköping stift den 16/10. Sven 63 år, med sin nya hustru Stina flyttar till undantagsstugan, det är nu dags för nästa generation att ta över. Den nygifte Carl Johan står från 1863 - 1864 som ny ägare till gården Gundarp, 1864 – 1865 anställs 2 drängar och 1 piga för att ersätta de utflyttade syskonen.

22/4 1866 får Carl Johan Svensson och Maria Charlotta Johannisdotter sitt första barn, Carl Edvin (som långt senare flyttar till Uppland). Carl Johans bror Pehr August flyttar 18/3 1868 19 år gammal till Nordamerika, Sven Magnus Svensson, 30 år, följer snart efter. Han lämnar gården 24/3 1869. Av Svens alla barn är det nu bara Carl Johan med sin nya familj kvar på gården.

1873 dör både Sven Jaensson och hans hustru Stina Jakobsdotter. Stina dör först, den 6/4 av lunginflammation, 8 månader senare dör Sven av kallbrand den 29/12, 73 år gammal. Carl Johan Svenssons familj fortsätter att växa.

Gården Gundarp (Gunnarp)

Gården från ovan, hämtat från Eniro 2010.

Gården har anor från 1600-talet, den var bevisligen i släktens ägor (på Svens hustru Maria Jonasdotters sida) sedan år 1702, troligen ännu längre tillbaks. Ägorna beskrivs som bergiga och sluttande med stor del skog, vilket kan förklara att en ättling till Sven Jaensson bosatt på Gundarp vid sin död 1978 titulerades f.d. virkeshandlare.

Storleksbeteckningen på gårdarna var 1 mantal för ett riktigt "hemman", alltså en ganska stor gård, sedan följde 1/2 mtl, 1/3 mtl, 1/4 mtl osv. ända till 1/8 mtl. En gård mindre än 1/8 mtl benämndes i allmänhet som torp. Eftersom skatten beräknades på mantalet (mtl) eftersträvade bönderna ett så lågt mantal som möjligt. Mantalet var något man kunde förhandla om med myndigheterna, efter en sådan förhandling kom man fram till ett "förmedlat" mantal. Mantalet skulle även korrigeras efter avstyckningar eller inköp av mark. Någon gång mellan 1851 - 1854 skrivs en anteckning i husförhöret om att mantalet är förmedlat för gården Gundarp från 1/2 till 1/4 mtl, vilket i sin tur gav en skattesänkning. Detta är något man ser på många gårdar under den här tiden. Man låter dock det gamla oförmedlade talet stå kvar eftersom det indikerar storleken på gården, Gundarp benämns därför hädanefter som "Gundarp 1/2 förmedlat till 1/4" eller "Gundarp 1/2= 1/4".

Vid 1970 års folkräkning bor Sven Jaenssons sonson, Erik David Karlsson på Gundarp, 85 år gammal, tillsammans med sin fru Valborg Helena Karlsson.

1978 dör Erik David, 92 år gammal. Han tituleras då "virkeshandlare". Vid 1980 års folkräkning är ingen längre folkbokförd på gården Gundarp, det finns dock ett mobilnummer registrerat på den adressen.

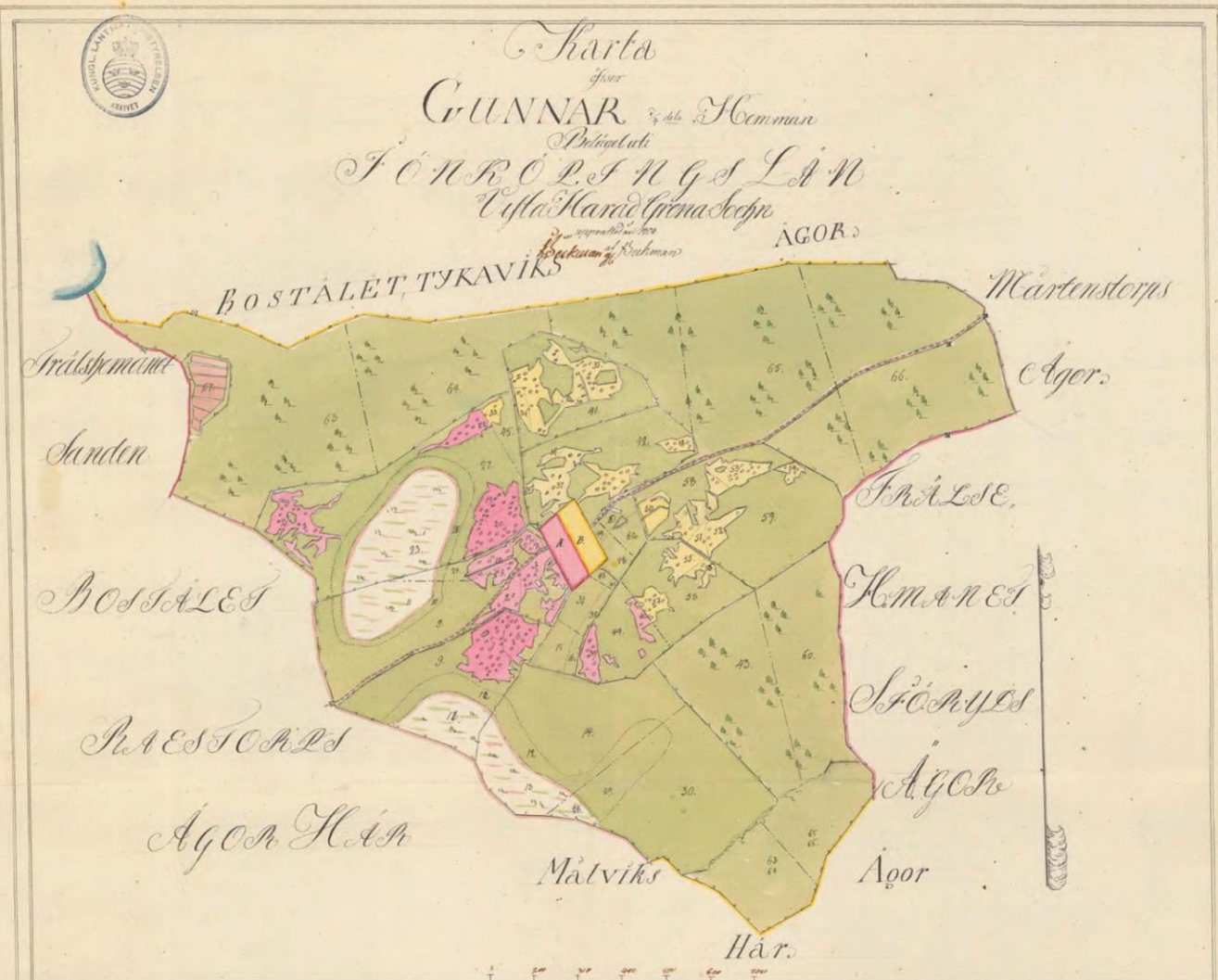

Gundarp ligger mitt emellan 2 stora sjöar, Bunn och Ören, ca 7 km sydost om Gränna och 9 km sydväst om Adelöv.

27
20

1804 den 7 Mars upplöst sig underhöfveds Län vid dess 100-årsjubileum. Detta län hade tillhöfveds och Åkerö. Länets indelning följde följande: ...

De utdelningarna var förordade sammankommit vid den 18 Mars 1804. ...

Karta-Beskrifning			
Namn	Antal are	Antal t. o. u.	Antal t. u.
Åker	9 00	5 10	100
Ågor	60 37	20 37	100
Ågor	90 12	12 37	100
Summa 178 96 37			

Namn	Antal are	Antal t. o. u.	Antal t. u.
Åker	10 5	5 9	100
Ågor	10 5	5 9	100
Ågor	10 5	5 9	100
Ågor	10 5	5 9	100
Ågor	10 5	5 9	100
Summa 50 5 45			

E. A. Gråna sk

Häradsekonomisk karta över Gundarp från 1804. Gården var då uppdelad mellan 2 familjer, boningshusen är märkta A och B. I de 2 spalterna till höger finns beskrivet vad som tillhörde de 2 olika hushållen. En kil i markgränsen gjorde att ägorna gick ända ner till sjön Bunn. Gränserna är så gott som oförändrade idag.

år 1806. d. 6. Maj vid Laga
Sömnar i Gårda i Gårda
ad Anna Karta, och sig
boken för Gårda Laga, gilla
as följande: Beläggas och
Pa. Enkelas utgåva.

Frédric Schultzer

Karta

över

GUNNARP

4 delar Hemman

Beläggit uti

JÖNKÖPINGS LÄN

Wista Härad och Grenna Soehn

Upprättad år 1804

af J. Schultzer

BESITTELSE TYRKÄWIKS ÅGOR.

Fräshemmet

Sanden

Bistället

Ractorps

Ågor

När

mal

Ågor

Fräse

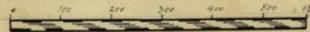
Kemares

Storups

Ågor

Martensstorp

Ågor

Alne Mått.

Karta över Gundarp från tidigt 1800-tal.

06-6RJ-84

Källförteckning:

Kyrkböcker via Arkiv Digital, AD OnLine

SE/VALA/00127 Haurida C:3 (1791-1860) Bild 33 / sid 59
SE/VALA/00127 Haurida AI:1 (1808-1813) Bild 9 / sid 7
SE/VALA/00127 Haurida AI:2 (1814-1819) Bild 7 / sid 1
SE/VALA/00127 Haurida AI:3 (1819-1823) Bild 10 / sid 2
SE/VALA/00478 Ölmstad C:3 (1787-1844) Bild 196 / sid 383
SE/VALA/00106 Gränna AI:16 (1821-1825) Bild 309 / sid 305
SE/VALA/00106 Gränna B I:1 (1800-1841) Bild 50 / sid 85
SE/VALA/00127 Haurida AI:4 (1824-1830) Bild 9 / sid 2
SE/VALA/00127 Haurida AI:5 (1831-1836) Bild 9 / sid 2
SE/VALA/00127 Haurida AI:5 (1831-1836) Bild 87 / sid 80
SE/VALA/00127 Haurida B I:1 (1831-1860) Bild 6 / sid 5
SE/VALA/00106 Gränna AI:18 (1831-1835) Bild 241 / sid 236
SE/VALA/00106 Gränna C:9 (1831-1850) Bild 54 / sid 93
SE/VALA/00106 Gränna C:9 (1831-1850) Bild 6 / sid 5
SE/VALA/00106 Gränna C:9 (1831-1850) Bild 340 / sid 655
SE/VALA/00106 Gränna C:9 (1831-1850) Bild 77 / sid 139
SE/VALA/00106 Gränna AI:19 (1836-1840) Bild 244 / sid 237
SE/VALA/00106 Gränna AI:20 (1841-1844) Bild 252 / sid 247
SE/VALA/00106 Gränna AI:21 (1845-1847) Bild 255 / sid 247
SE/VALA/00106 Gränna C:9 (1831-1850) Bild 401 / sid 777
SE/VALA/00106 Gränna AI:22 (1848-1850) Bild 276 / sid 254
SE/VALA/00106 Gränna C:9 (1831-1850) Bild 412 / sid 799
SE/VALA/00106 Gränna C:9 (1831-1850) Bild 416 / sid 807
SE/VALA/00106 Gränna C:10 (1851-1860) Bild 178 / sid 341
SE/VALA/00106 Gränna AI:24 (1851-1854) Bild 15 / sid 294
SE/VALA/00106 Gränna AI:26 (1855-1860) Bild 91 / sid 81
SE/VALA/00106 Gränna AI:29 (1861-1865) Bild 103 / sid 95
SE/VALA/00106 Gränna AI:32 (1866-1870) Bild 131 / sid 127
SE/VALA/00106 Gränna AI:35 (1871-1875) Bild 130 / sid 123

Bokaccess, Databas på CD från Jönköpingsbygdens genealogiska förening.

Lantmäteriet, <http://historiskakartor.lantmateriet.se>

Anbytarforum, <http://aforum.genealogi.se/discus/>

Örserum info, <http://www.orserum.info/>

Svenska gods och gårdar del XIX, (*Förlaget Svenska gods och gårdar. 1940*).